

Regionų komiteto nuomonė dėl direktyvos dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio panaudojimo peržiūros ir atvirųjų duomenų

(2012/C 391/12)

REGIONŲ KOMITETAS

- palankiai vertina Komisijos iniciatyvą peržiūrėti Viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (VSI) direktyvos taikymą ir pridedamą komunikatą dėl atvirųjų duomenų, nes tai gali būti labai naudinga piliečiams, verslui ir administracijoms ir galėtų padėti sukurti naujų darbo vietų bei pagerinti viešųjų paslaugų kokybę;
- pabrėžė, kad yra svarbios viešojo sektoriaus informacijos pakartotinių panaudojimą ir naudojimąsi ja reglamentuojančios bendros taisyklės ir praktika, kurios užtikrintų, kad visiems Europos informacijos rinkos dalyviams būtų taikomi tokie patys pagrindiniai reikalavimai, kad pakartotinio naudojimosi tokia informacija sąlygos būtų skaidresnės ir nebūtų iškreipiama vidaus rinka;
- atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra pagrindinės tikslinės pagal skaitmeninę darbotvarkę įgyvendinamų priemonių, kurios apima VSI direktyvos peržiūrą, komunikatą dėl atvirųjų duomenų, grupės ir kad jos yra itin svarbios jas įgyvendinant;
- mano, kad viešojo sektoriaus duomenys turėtų būti pakartotinai naudojami visapusiškai laikantis ES ir nacionalinių, privatumą reguliuojančių teisės aktų. Be to, atvirieji duomenys turi būti naudojami nepažeidžiant trečiųjų šalių intelektinės nuosavybės teisių ir pakartotinai juos naudojant komerciniais tikslais turėtų būti užtikrinta, kad jungiant atviruosius duomenis su kitais duomenimis išliks tokia pati duomenų apsaugos kokybė ir privatumo apsauga, kaip ir viešojo sektoriaus duomenų atveju.

Pranešėja	Anne KARJALAINEN (FI / ESP), Keravos miesto tarybos narė
Pamatiniai dokumentai	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo COM(2011) 877 final Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui <i>Atvirieji duomenys. Inovacijų, augimo ir skaidrios valdysenos variklis</i> COM(2011) 882 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Ižanga

1. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą peržiūrėti Viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (VSI) direktyvos taikymą ir pridedamą komunikatą dėl atvirųjų duomenų, nes tai gali būti labai naudinga piliečiams, verslui ir administracijoms ir galėtų padėti sukurti naujų darbo vietų bei pagerinti viešųjų paslaugų kokybę⁽¹⁾;

2. atkreipia dėmesį į tai, kad dabartine VSI direktyva, kuri buvo priimta 2003 m., siekta supaprastinti komercinį viešojo sektoriaus informacijos pakartotinį naudojimą visoje Sąjungoje, suvienodinant tokio palengvinto naudojimo pagrindines sąlygas. Direktyvos nuostatomis numatytas nediskriminavimas, apmokestinimas, išskirtiniai susitarimai, skaidrumas, licencijų išdavimas ir praktinės priemonės, kurios padėtų lengvai rasti ir pakartotinai naudoti viešuosius dokumentus. Miestai ir regionai tuo pačiu metu yra ir šių dokumentų autoriai ir teikėjai;

3. atkreipia dėmesį į tai, kad 2011 m. komunikate dėl atvirųjų duomenų Komisija pastebi, kad, nepaisant pasiektos pažangos, išlieka keletas problemų dėl viešojo sektoriaus informacijos panaudojimo, pavyzdžiui, nesugebėjimas išnaudoti visų ekonominių galimybių, trūksta informacijos apie turimą VSI, techninės ir praktinės problemos, trukdančios pakartotinai naudoti informaciją;

4. pastebi, kad direktyva peržiūrima įgyvendinant Europos skaitmeninę darbotvarkę ir strategiją „Europa 2020“, kad Europos „ūkis taptų pažangus, tvarus ir integracinis, taip pat būtų užtikrintas aukštas užimtumo lygis, našumas ir socialinė sanglauda“⁽²⁾;

5. pabrėžia, kad didžiausias iššūkis Europai artimiausioje ateityje bus skatinti ekonomikos augimą, nepamirštant tvaraus vystymosi. Šie tikslai prieštarauja tarpusavyje ir ši problema

sprendžiama strategijoje „Europa 2020“ teikiant pirmenybę tvariam vystymuisi. Tvarus vystymasis reiškia vystymąsi, kuris patenkina šiuolaikinės visuomenės poreikius neužkraunant naštos būsimoms kartoms. Skaitmeninė ekonomika gali labiau siai paskatinti tvarų augimą⁽³⁾;

6. pabrėžė, kad pakartotinai naudoti viešojo sektoriaus informaciją svarbu ir komerciniams, ir nekomerciniams tikslams. Be to, norint paremti tam tikras veiklos rūšis, reikia investuoti į mokslinius tyrimus, o norint pakelti IRT vertę, reikia plėtoti naujas jo prietaikas⁽⁴⁾;

7. pabrėžė, kad yra svarbios viešojo sektoriaus informacijos pakartotini panaudojimą ir naudojimąsi ja reglamentuojančios bendros taisyklės ir praktika, kurios užtikrintų, kad visiems Europos informacijos rinkos dalyviams būtų taikomi tokie patys pagrindiniai reikalavimai, kad pakartotinio naudojimosi tokia informacija sąlygos būtų skaidresnės ir nebūtų iškreipiama vidaus rinka⁽⁵⁾;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra pagrindinės tikslinės pagal skaitmeninę darbotvarkę įgyvendinamų priemonių, kurios apima VSI direktyvos peržiūrą, komunikatą dėl atvirųjų duomenų, grupės ir kad jos yra itin svarbios jas įgyvendinant⁽⁶⁾;

9. pastebi, kad viešojo sektoriaus institucijos kuria, renka ir saugo gausybę informacijos ir turinio. Viešojo sektoriaus informacija yra svarbi medžiaga, kurios pagrindu kuriami skaitmeninio turinio produktai ir paslaugos ir jos potencialas Europos Sąjungoje dar nėra iki galo išnaudotas;

10. pažymi, kad norint išvystyti pakartotinio viešojo sektoriaus informacijos panaudojimo rinką, reikia peržiūrėti išskirtinius viešojo sektoriaus subjektų ir privačių įmonių susitarimus ir įgyvendinti politiką, pagal kurią būtų taikomi licencijų išdavimo ir mokesčio skaičiavimo modeliai, kurie sudaro palankias sąlygas

⁽¹⁾ CdR 247/2009.

⁽²⁾ CdR 104/2010.

⁽³⁾ Žr. ankstesnę išnašą.

⁽⁴⁾ CdR 247/2009.

⁽⁵⁾ Žr. ankstesnę išnašą.

⁽⁶⁾ CdR 104/2010.

pakartotinai naudoti viešojo sektoriaus informaciją ir optimaliai padidina tokio naudojimo dažnumą ir kartu užtikrina dokumentų saugojimo ir aktualizavimo finansavimą. Be to, svarbu apgalvoti, kaip viešųjų duomenų tvarkymo mechanizmai, kurie dažnai jau yra taikomi, galėtų būti įgyvendinami, kad būtų užtikrintas kuo didesnis nuoseklumas, kartu ir sinergija⁽⁷⁾;

11. mano, kad labai svarbu nustatyti būdą objektyviai įvertinti informacijos ekonominę vertę, atsižvelgiant į jos viešą pobūdį ir ryšį su valdžios institucijomis⁽⁸⁾;

12. pabrėžia, kad pakartotinio viešojo sektoriaus informacijos naudojimo potencialą būtų galima visiškai atskleisti, jei būtų labiau įtraukiamos vietos ir regionų valdžios institucijos – tai neabejotinai paskatintų pakartotinai naudoti viešojo sektoriaus informaciją verslo sąlygoms gerinti ir darbo vietoms kurti⁽⁹⁾;

13. skatina vietos ir regionų lygio politikos formuotojus apsvarstyti būdus, kaip vietos ir regionų valdžios institucijos gali propaguoti atvirose viešuosius duomenis ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinį naudojimą;

14. mano, kad viešojo sektoriaus duomenys turėtų būti pakartotinai naudojami visapusiškai laikantis ES ir nacionalinių, privatumą reguliuojančių teisės aktų. Be to, atvirieji duomenys turi būti naudojami nepažeidžiant trečiųjų šalių intelektualinės nuosavybės teisių ir pakartotinai juos naudojant komerciniais tikslais turėtų būti užtikrinta, kad jungiant atvirose duomenis su kitais duomenimis išliks tokia pati duomenų apsaugos kokybė ir privatumo apsauga, kaip ir viešojo sektoriaus duomenų atveju;

15. pabrėžė, kad norint padidinti sąveikumą su valdžios sistemomis ir kad viešosios paslaugos būtų geriau teikiamos, reikia labiau bendradarbiauti su vietos ir regionų valdžios institucijomis⁽¹⁰⁾;

Direktyvos dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo principai

16. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijos persvarstyta strategija dėl atvirųjų viešųjų duomenų pagrįsta trimis vienas kitą papildančiais sandais:

— teisinės bazės, kuria reglamentuojamas pakartotinis duomenų naudojimas, pritaikymas,

— finansinių priemonių duomenų atvirumui remti sutelkimas ir įgyvendinamieji veiksmai, pavyzdžiui, Europos duomenų portalų kūrimas,

— valstybių narių veiksmų koordinavimo ir keitimosi patirtimi lengvinimas;

17. atkreipia dėmesį į tai, kad direktyvos peržiūromis buvo įvedamas principas, kad visa bendrai prieinama informacija, kuriai nėra aiškiai taikoma kuri nors išimtis, yra pakartotinai naudojama komerciniams ir nekomerciniams tikslams;

18. nurodo, kad pasiūlyme, kuriuo išplečiama direktyvos taikymo sritis įtraukiant bibliotekas (tarp jų – universiteto bibliotekas), archyvus ir muziejus, reikėtų atsižvelgti į specialią tų įstaigų, kuriose saugomas turinys yra prieinamas visuomenei, paskirtį; atkreipia dėmesį į tai, kad direktyvos taikymo sritis išplėtimas turėtų sumažinti galimą finansinį poveikį ir neturėtų užkrauti reikšmingos administravimo naštos ar sukelti didelių papildomų išlaidų šioms įstaigoms; pabrėžia, kad nors kultūros įstaigos neturėtų būti verčiamos vykdyti skaitmeninimą, siūlomas metodas, pagal kurį nustatomas didesnis nei ribinės sąnaudos atlyginimas, neturėtų daryti neigiamo poveikio pirmiau nurodytų įstaigų skaitmeninimo ir ilgalaikio archyavimo pastangoms dėl didelių skaitmeninimo ir duomenų saugojimo sąnaudų ir mažesnių pelno galimybių;

19. nurodo, kad pasiūlymas taip pat apriboja atlyginimo už viešojo sektoriaus informacijos panaudojimą dydį, kuris negali viršyti ribinių sąnaudų, patiriamų dokumentus dauginant ir platinant, išskyrus išskirtiniais atvejais, kai didžiąją dalį viešojo sektoriaus institucijų veiklos sąnaudų, patiriamų atliekant viešųjų paslaugų teikimo užduotį, yra susijusios su jų intelektualinės nuosavybės teisių naudojimu; siūlo, kad nustatant atlyginimo dydį paprastai taip pat būtų atsižvelgiama į VSI direktyvos reikalavimų laikymosi sąnaudas;

20. atkreipia dėmesį į tai, kad pasiūlyme reikalaujama, jog valstybės narės pasirūpintų, kad nepriklausomos institucijos prižiūrėtų viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo sritį, tačiau mano, kad tokia institucija nebūtina, jei valstybėse narėse jau yra imtasi pakankamų priemonių, užtikrinančių viešojo sektoriaus priežiūrą. Valstybės narės turi kasmet pranešti Komisijai apie viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo mastą ir jo užtikrinimo būdus ir priemones;

21. pažymi, kad Komisija kartu su valstybėmis narėmis, viešojo sektoriaus įstaigomis ir regioniniais susivienijimais dirbs, kad būtų sukurtas visos Europos duomenų portalas, kuris suteiktų tiesioginę prieigą prie didelio skaičiaus duomenų rinkinių iš visos ES (įskaitant per Komisijos portalą prieinamus duomenis);

22. ragina Komisiją savo finansavimo programose remti priemones, skirtas skatinti viešųjų duomenų atvirumą, atsižvelgiant į vietos ir regionų valdžią;

⁽⁷⁾ CdR 247/2009.

⁽⁸⁾ Žr. ankstesnę išnašą.

⁽⁹⁾ Žr. ankstesnę išnašą.

⁽¹⁰⁾ CdR 10/2009.

23. ragina viešojo sektoriaus institucijas skelbti duomenis elektroniniu formatu, kai įmanoma, tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad direktyvoje nebus reikalaujama, kad visi duomenys būtų pertvarkyti į elektroninį formatą; tai turėtų būti taip pat aiškiai nurodyta direktyvos konstatuojamojoje dalyje;

Galimybės

24. mano, kad pakartotinis viešojo sektoriaus atvirosios informacijos naudojimas yra naudingas visai visuomenei. Naujos susietųjų atvirųjų duomenų naudojimo praktikos vystymas yra žingsnis link į vartotoją orientuotų paslaugų procesų. Naudos gali duoti ir novatoriškos paslaugos, nauji verslo modeliai ir didesnis viešojo sektoriaus veiksmingumas⁽¹¹⁾;

25. pažymi, kad pagal Komisijos studijas tiesioginė prieiga prie viešojo sektoriaus duomenų didina ekonomikos augimą ir kuria naujas verslo galimybes, taip pat ir mažoms įmonėms, nepaisant jų buvimo vietos. Atsižvelgiant į tai, reikėtų ypač skatinti MVĮ pakartotinai naudotis viešojo sektoriaus duomenimis ir skirti viešojo sektoriaus dokumentų ruošimo, saugojimo ir atnaujinimo refinansavimui reikalingas lėšas;

26. pastebi, kad viešojo sektoriaus informacijos pakartotinis naudojimas ir atvirųjų duomenų svarba įmonėms gali turėti teigiamo poveikio viso regiono vystymuisi;

27. pažymi, kad Komisijos atliktose ir kitose tarptautinėse studijose pritariama nuomonei, kad socialinė ir makroekonominė nauda suteikus galimybę pakartotinai naudotis viešojo sektoriaus duomenimis yra, konservatyviais skaičiavimais, gerokai didesnė nei galimų pajamų iš pardavimo praradimas. Tačiau gali prireikti tikslingų ES (paramos) priemonių, siekiant dabartinės ir artimiausioje ateityje nesikeičiančios griežtos biudžetinės darbotvarkės sąlygomis įgyvendinti VSĮ užduotis, atsižvelgiant į papildomas išlaidas ir tuo pačiu metu sumažėjusias pajamas;

28. atkreipia dėmesį į tai, kad informacijos ekonominė vertė priklauso nuo jos turinio. Ekonominė nauda ir naujosios inovacijos kuriamos pirmiausia derinant informaciją, pavyzdžiui, geografinę informaciją su tarnybine informacija;

29. atkreipia dėmesį į tai, kad, leidimas pakartotinai naudoti VSI taip pat teigiamai paveiks valdžios skaidrumą, veiksmingumą ir atskaitomybę, suteiks piliečiams daugiau galių bei skatins demokratiją. Tuomet informacija bus patikrinama ir skaidri;

30. atkreipia dėmesį į tai, kad atvirieji viešieji duomenys gilina žinias, kuriomis remiantis yra priimami sprendimai ir toks procesas yra kokybiškesnis, pavyzdžiui, informacija pagrįstų sprendimų priėmimas transporto srityje, žemės naudojimo ir klimato kaitos srityje;

31. atkreipia dėmesį į tai, kad atvirųjų viešųjų duomenų išteklių ir kolektyvinis turinys yra gera galimybė vietos žiniasklaidai pristatyti vietos sprendimų priėmimo procesus suprantamai ir įdomiai;

32. nurodo, kad atvirieji viešieji duomenys sudaro galimybę elektronines viešąsias paslaugas teikti ekonomiškiau, o tai reiškia, kad mažiau saugoma besidubliuojančios informacijos;

33. pabrėžia, kad plati prieiga prie viešųjų duomenų pakartotino naudojimo ne tik sukuria naują verslą, bet suteikia valdžios institucijoms galimybę kurti savo sistemas ir procesus bei vystyti sąsajas tarp šių sistemų;

34. atkreipia dėmesį į tai, kad daugelio produktų ir paslaugų, pagrįstų viešojo sektoriaus informacija, yra tarpvalstybinio pobūdžio ir mano, kad įmonėms turėtų būti sudarytos galimybės lengviau teikti paslaugas visoje ES;

35. pabrėžia, kad atvirieji viešieji duomenys padeda gerinti sąlygas veiksmingai skaitmeninei vidaus rinkai, kur vartotojams suteikiama galimybė lengvai, saugiai ir lanksčiai pasinaudoti skaitmeniniu turiniu ir paslaugomis⁽¹²⁾;

36. atkreipia dėmesį į tai, kad europiečiai – ir vartotojai, ir verslininkai bei kūrybinių ir informacijos sektorių darbuotojai – pasinaudoja nauda, gaunama iš besivystančios vidaus skaitmeninės rinkos, paslaugų ir informacijos produktų, kurie sudaro geresnes sąlygas pasinaudoti atviraisiais viešaisiais duomenimis⁽¹³⁾;

37. nurodo, kad vietiniai viešojo sektoriaus subjektai neturi pakankamai išteklių, praktinės patirties ar finansavimo kurti ir naudotoją orientuotas paslaugų inovacijas. Todėl vietos ir regionų subjektus reikėtų remti ir skatinti juos optimizuoti viešuosius duomenis, skirtus pakartotiniam vystytojų ir įmonių, įskaitant MVĮ, naudojimui, taip sudarant naujas verslo galimybes ir kuriant darbo vietas, kartu, galbūt, sukuriant visiškai naujas skaitmenines paslaugas, kurios būtų naudingos vietos ir regionų viešajam sektoriui;

38. pažymi, kad gamtinių išteklių pasiūlos užtikrinimas ir anglies pėdsako mažinimas yra svarbiausi tvaraus vystymosi aspektai, tačiau jie varžo gamyba pagrįstą augimą. Todėl Europos ekonomikos augimas turėtų būti grindžiamas kažkuo kitu nei vartojimo prekių gamybos didinimas. Produktai ir paslaugos, kurių gamyba ir pardavimas gali vykti skaitmeniniu būdu, gali paskatinti augimą naudojant mažiau gamtinių išteklių; tačiau pabrėžia, kad skaitmeninių procesų skaičiaus padidėjimas – visų pirma dėl anksčiau nereikalingų produktų ir paslaugų paklausos – didina energijos ir skaitmeninių laikmenų gamybai reikalingų išteklių naudojimą;

⁽¹¹⁾ CdR 104/2010.

⁽¹²⁾ CdR 104/2010.

⁽¹³⁾ Žr. ankstesnę išnašą.

39. atkreipia dėmesį į tai, kad atvirieji viešieji duomenys suteikia naujų galimybių vystyti inovacinių skaitmeninių verslų. Kadangi valdžios institucijų informacija vis dažniau pateikiama pakartotiniam naudojimui elektroniniu formatu, bendrovės gali vystyti ir siūlyti naujų rūšių paslaugas panaudodamos tą informaciją. Informacinių paslaugų sąsajos ir automatinis duomenų tikrinimas sumažina mechaninio duomenų saugojimo ir taisymo darbų apimtį;

40. pabrėžia, kad atvirieji viešieji duomenys gali leisti ne tik įmonėms kurti inovacijas, bet ir valdžios institucijoms, mokslinių tyrimų įstaigoms, trečiajam sektoriui ir pavieniams asmenims;

41. nurodo, kad platesnis informacijos naudojimas sukuria ekonominio ir socialinio daugiklio efektą ir sinergiją, pavyzdžiui didinant duomenų šaltinių skaičių mokslinių tyrimų ir švietimo srityje;

42. atkreipia dėmesį į tai, kad atvirųjų viešųjų duomenų pakartotinis naudojimas yra naudingas turizmui, sudarydami galimybę lengvai teikti paslaugas ir paskirties vietos informaciją turistams jų gimtąja kalba;

43. atkreipia dėmesį į tai, kad turimos informacijos pakartotinis naudojimas padeda didinti informacijos ir komunikacijų technologijų potencialą, kad didėtų energijos vartojimo efektyvumas ir kartu Europos Sąjungos konkurencingumas bei gerėtų verslo galimybės vietos ir regionų lygiu ⁽¹⁴⁾;

44. pabrėžia, kad, įgyvendinant ES bendrąją programą „Horizontas 2020“, būtina atsižvelgti ir į inovacijų galimybes, kurias suteikia atvirieji viešieji duomenys;

45. palankiai vertina tai, kad 2014–2020 m. laikotarpiu Europos viešųjų duomenų e. paslaugų infrastruktūra bus finansuojama pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę. Skiriant finansavimą svarbu atsižvelgti ir į vietos bei regionų valdžios institucijų poreikius ir uždavinius, kurie joms kyla atveriant viešųjų duomenų išteklius pakartotiniam naudojimui;

Iššūkiai

46. mano, kad tais atvejais, kai viešojo sektoriaus institucijų, kurios didžiąją dalį veiklos sąnaudų patiria atlikdamos viešųjų paslaugų teikimo užduotį, susijusią su jų intelektinės nuosavybės teisių naudojimu, svarbu, kad joms būtų leista nustatyti atlygį už dokumentų pakartotinį naudojimą viršijant ribines sąnaudas;

47. pažymi, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms vis dar gali kilti problemų gauti, surinkti, tvarkyti ir pakartotinai panaudoti nacionalinių valdžios institucijų duomenis. Vietos, regionų ir nacionalinės valdžios institucijos turėtų glaudžiai bendradarbiauti, kad atvirųjų viešųjų duomenų ištekliai būtų naudojami efektyviai;

48. mano, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas tom kliūtims ir problemoms, su kuriomis susidūrė vietos ir regionų valdžios institucijos ir vystytojai naudodami viešojo sektoriaus

informaciją ir ko imtis šioms problemoms spręsti. Be to, svarbu ir tai, kad reikalavimas pateikti dokumentus elektroniniais formatais kartu su šių dokumentų metaduomenimis būtų taikomas tik tais atvejais, kai tai įmanoma ir tinkama;

49. nurodo, kad technologija, būtina viešiesiems duomenims atverti, jau yra gana moderni, tačiau vietos ir regionų lygiu ši technologija nebūtinai gali būti pakankamai įsisavinta ir galbūt dar nėra priemonių, reikalingų rasti informaciją pakartotiniam naudojimui. Be to, trūksta įgūdžių, o tai reiškia, kad atvirieji viešieji duomenys nėra pakankamai efektyviai panaudojami plačiajai visuomenei teikiamose paslaugose;

50. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms, ypač mažiausioms savivaldybėms, nebūtina turėti lėšų ar gebėjimų įgyvendinti didelio masto duomenų prieinamumo priemones, bet joms būtina pagalba vykdant tokią užduotį (gairės ir rekomendacijos, atkartojama techninė infrastruktūra, bendrų duomenų katalogai, finansavimas ir kt.);

51. atkreipia dėmesį į tai, kad, jei atvirieji viešieji duomenys bus visiškai decentralizuoti, be jokio centralizuoto valdymo, vystytojams ir įmonėms bus sunkiau kurti prietaikas remiantis tokiais duomenimis;

52. pažymi, kad vietos ir regioninių dalyvių įvairovė Europoje yra didelė, todėl vystytojams sunku kurti atkartojamas technines platformas ir prietaikas, ir norėtų rekomenduoti Europos masto projektus organizuoti taip, kad prietaikos būtų kuriamos ir bandomos koordinuotai. Pavyzdžiui, vykdant CitySDK projektą daug Europos miestų bendradarbiauja kuriant prietaikas ir keičiasi patirtimi;

53. nurodo, kad padėjus atvirųjų viešųjų duomenų pagrindus ir juos įsisavinus, priežiūrai nereiks skirti tiek daug išteklių, kiek tyrimų etapu. Vietos ir regionų darbuotojams turėtų būti rengiami mokymo kursai atvirųjų viešųjų duomenų tema, kurie leistų geriau suprasti, kokie svarbūs yra atvirieji duomenys jų organizacijai;

54. atkreipia dėmesį į tai, kad nepakanka duomenis atverti sprendimus priimančioms asmenims ir piliečiams, nes būtini specialūs įgūdžiai naudotis informacija. Duomenų valdymo ir analitiniai įgūdžiai turėtų būti ugdomi kursuose ir tęstiniame mokyme, kuris organizuojamas įvairiais lygiais;

55. atkreipia ypatingą dėmesį į tai, kad pasiūlymas dėl direktyvos neturėtų daryti poveikio bibliotekų, archyvų ir muziejų pagrindinei veiklai skaitmeninėje aplinkoje. Dėl pasiūlymo neturėtų sumažėti kurios nors viešosios institucijos gebėjimas valdyti savo pagrindinę veiklą, nes direktyva gerokai sumažina tokios institucijos galimybes vystyti finansškai gyvybingą veiklą naudojantis rinkiniais kartu su viešojo ir privataus sektoriaus subjektais. Ypač susitarimų atžvilgiu, pavyzdžiui, vykdant plataus

⁽¹⁴⁾ CdR 65/2011.

masto skaitmeninimo projektus, būtina apsvarstyti galimybę pereinamuoju laikotarpiu suteikti išskirtinio naudojimo teises, jei įrodoma, kad tai reikalinga viešąjį interesą atitinkančiai paslaugai teikti;

56. mano, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas logistikai, būtinai tvarkyti didelį kiekį duomenų, kurie bus naudojami viešojo administravimo institucijų sukurtose ir jų administruojamose prietaikose;

57. atkreipia dėmesį į tai, kad prieiga prie viešojo sektoriaus informacijos būna įvairių lygių, ir dėl duomenų, prie kurių prieiga skatina socialinį skaidrumą (pavyzdžiui, mokesčiai asmens duomenys), gali, pareikalavus susipažinti su tokiais duomenimis, kilti privatumo apsaugos problemų, jeigu paskelbiami kaip pakartotinio panaudojimo atvirieji viešieji duomenys;

58. mano, kad labai svarbu, kad kiekviename lygmenyje būtų laikomasi visų saugumo reikalavimų – kad būtų optimaliai užtikrintas privatumas ir asmens duomenų apsauga ir būtų užkirstas kelias neteisėtam bet kokios asmeninės informacijos atsekamumui ir rūšiavimui, pavyzdžiui, pirkimo įpročiai, sveikatos būklė, ligos istorija ir pan. Privatumo apsaugos aspekto negalima pamiršti ir tuo atveju, kai skirtingų rinkmenų duomenys gali būti automatiškai sujungiami, kad būtų sukurti itin tikslūs asmeniniai profiliai;

59. atkreipia dėmesį į tai, kad duomenų su asmens duomenimis atvėrimas, įskaitant panaudojimą mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros srityje (pavyzdžiui, medicininiuose moksliniuose tyrimuose), priklauso nuo to, ar bus pašalinti duomenys, pagal kuriuos galima identifikuoti asmenį. Pagrindinius duomenis tvarkančios institucijos turėtų būti skatinamos pateikti anoniminius duomenis. Anoniminiai duomenys gali būti naudojami ir vystyti paslaugas tiek viešajame, tiek privačiame sektoriuose, su sąlyga, kad sujungus šiuos anoniminius duomenis su kitais duomenis, jų nepakaktų atkurti saugotiną informaciją apie asmenis. Nustatant mokesčio dydį turi būti leidžiama atsižvelgti į duomenų anonimizavimo sąnaudas;

60. pažymi, kad metaduomenys yra svarbus pakartotinio informacijos panaudojimo aspektas, ir metaduomenų paskelbimas standartizuotu formatu gerokai pagerintų keitimąsi informacija tarpvalstybiniu mastu. Komisija turėtų parengti rekomendaciją dėl standartizuotų metaduomenų pavyzdžio ir remtis esamais standartais (be kitų, INSPIRE direktyvoje nustatytais metaduomenų reikalavimais);

61. atkreipia dėmesį į tai, kad pasiūlymas dėl direktyvos jokių būdu negali trukdyti vietos, regionų ir nacionalinėms institucijoms vykdyti pagrindines užduotis;

62. mano, kad būtina visais lygmenimis apsaugoti viešuosius interesus. Turi būti užkirstas kelias bet kokiam informacijos naudojimui, keliančiam pavojų viešiesiems interesams;

Išvados

63. laikosi nuomonės, kad pasiūlyme dėl direktyvos nurodyti veiksmai, kokie jie numatomi šiuo metu, nekelia abejonių dėl atitikties subsidarumo ir proporcingumo principams. Siekiant išvengti galimo šių principų pažeidimo reikėtų nuolat konsultuotis su regionų ir vietos valdžios institucijomis rengiant, įgyvendinant ir valdant priemones, skirtas skatinti pakartotinai naudoti viešojo sektoriaus informaciją ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti;

64. mano, kad itin svarbu laikytis subsidarumo principo, kai Europos Sąjunga, valstybės narės, vietos ir regionų valdžios institucijos vykdo koordinuotą veiklą, dėl kurios skirtingi valdžios lygiai pasidalija atsakomybe ir remiasi visais demokratinio legitimumo šaltiniais bei skirtingų dalyvaujančių veikėjų reprezentatyvumu, kaip teigiama RK baltojoje knygoje dėl daugiapakopio valdymo ⁽¹⁵⁾;

65. atkreipia dėmesį į tai, kad pasiūlymu siekiama iš dalies pakeisti direktyvą, o ne nuspręsti, kurie dokumentai valstybėse narėse turėtų būti viešinami. Teisės aktai, reglamentuojantys visuomenės galimybes susipažinti su informacija, ir toliau priklausys išskirtinei valstybių narių kompetencijai. Pasiūlytos nuostatos būtų taikomos pakartotiniam naudojimui tų dokumentų, kurie visuotinai prieinami, įskaitant ir dokumentus, kuriais galima naudotis pagal nacionalines prieigos suteikimo taisykles. Bet kuriuo atveju reikia primygtinai raginti apibrėžti „visuotinai prieinamus viešus dokumentus“; tai turi būti tik tie dokumentai, kuriuos gauti galima pagal valstybės narės teisės sistemą;

66. mano, kad svarbu, kad visuomenės nariai ir įmonės galėtų pasinaudoti aiškiomis skundų ir apeliacijų, susijusių su pažeidimais pakartotinai naudojant informaciją, teikimo procedūromis;

67. atkreipia dėmesį į tai, kad geresnis viešojo sektoriaus informacijos atvėrimas pakartotiniam naudojimui turėtų būti gerai suplanuotas, remtis tyrimų duomenimis, sukaupta patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais;

68. atkreipia dėmesį į tai, kad iki šiol elektronines valdžios paslaugas dažniausiai sudarydavo popierizmo perkėlimas į internetą. ES ir valstybės narės turėtų tapti pirmeivėmis ir Europos, ir nacionaliniu lygiu, ir glaudžiai bendradarbiaudamos su vietos ir regionų valdžios institucijomis, turėtų inicijuoti spartesnes permainas valdžios procedūrų bei struktūrų srityje taikant IRT, įskaitant atvirųjų duomenų naudojimą, kad iš esmės padidėtų valdžios institucijų darbo prasingumas, našumas, pagėrėtų kokybė ir sumažėtų biurokratinė našta plačiai visuomenei ir įmonėms;

69. mano, kad Komisija turėtų skatinti atvirojusius viešuosius duomenis rengdama technines gaires ir rekomendacijas, išleisdama bendrų duomenų katalogą ir įgyvendindama bendrą viešųjų duomenų licenciją;

⁽¹⁵⁾ CdR 89/2009.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

1.6.1.2 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Išskirtiniais atvejais, visų pirma, kai didelė dalis viešojo sektoriaus institucijų veiklos sąnaudų, patiriamų vykdant tų institucijų viešąją užduotį, yra susijusios su jų intelektualinės nuosavybės teisių naudojimu ir kai tai atitinka visuomenės interesą, viešojo sektoriaus institucijoms, nepažeidžiant 3 ir 4 dalių nuostatų, gali būti leista taikyti didesnę nei ribinių sąnaudų dydžio atlyginimą už dokumentų pakartotinį naudojimą, remiantis objektyviais, skaidriais ir patikrinamais kriterijais ir gavus 4 straipsnio 4 dalyje nurodytos nepriklausomos institucijos sutikimą.</p>	<p>Išskirtiniais atvejais, visų pirma, kai didelė dalis viešojo sektoriaus institucijų veiklos sąnaudų, patiriamų vykdant tų institucijų viešąją užduotį, yra susijusios su jų intelektualinės nuosavybės teisių naudojimu ir kai tai atitinka visuomenės interesą, <u>turi būti dengiamos iš šių institucijų gautu įplauku</u>, viešojo sektoriaus institucijoms, nepažeidžiant 3 ir 4 dalių nuostatų, gali būti leista taikyti didesnę nei ribinių sąnaudų dydžio atlyginimą už dokumentų pakartotinį naudojimą, remiantis objektyviais, skaidriais ir patikrinamais kriterijais ir gavus 4 straipsnio 4 dalyje nurodytos nepriklausomos institucijos sutikimą.</p>

Paaiškinimas

Šios pastraipos formuluotė yra neaiški ir labai lengva ją būtų klaidingai interpretuoti, o šios pastraipos esmė yra labai svarbi direktyvos įgyvendinimui. Šiuo pakeitimu siekiama apibūdinti išskirtinių atvejų pobūdį tiksliau ir užkirsti kelią klaidingam supratimui dėl to, kad tekstas yra aiškinamas klaidingai.

2 pakeitimas

1.4.2 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>„Teisės gynimo būdams priskiriama peržiūra, kurią gali atlikti nepriklausoma institucija, kuriai suteikti konkretūs reguliavimo įgaliojimai, susiję su viešojo sektoriaus informacijos pakartotiniu naudojimu, ir kurios sprendimai yra privalomi atitinkamai viešojo sektoriaus institucijai.“</p>	<p>Teisės gynimo būdams priskiriama peržiūra, kurią gali atlikti nepriklausoma institucija, kuriai suteikti konkretūs reguliavimo įgaliojimai, susiję su viešojo sektoriaus informacijos pakartotiniu naudojimu, ir kurios sprendimai yra privalomi atitinkamai viešojo sektoriaus institucijai.</p>

Paaiškinimas

Neaišku, kas turima galvoje kalbant apie instituciją, kuriai „suteikti konkretūs reguliavimo įgaliojimai, susiję su viešojo sektoriaus informacijos pakartotiniu naudojimu“. Kol nėra akivaizdi institucijos šioje srityje nauda, arba kol tai valstybei narei sukuria pernelyg didelę našta, tokia institucija yra vertinama kritiškai, tiksliau tariant, atmetama.

2012 m. spalio 10 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO